

CÓ NHỮNG ...VẦN THƠ

-20-

Cho tới những năm 70, chiến tranh đâu cũng đã vài mươi năm. Giặc già lâu ngày riết rồi kiêu như quen hơi bén tiếng. Người ta sống ngày đêm giữa bom đạn mìn công mại rồi đâm ra ... phớt lờ nếu không nói là trở nên ... lì lợm. Chết ai nấy chịu. Chết thì chôn. Chưa chết thì sống tiếp. Có thể kèm thêm một tiếng chắc lưỡi.

Không phải lòng người đã sỏi đá. Có điều cái chuyện cứ lập đi lập lại ngày này tháng khác năm sau rồi năm nữa riết rồi trở thành một thứ chuyện ... bình thường. Bình thường như ăn ngủ hôn giận yêu đương ... Vậy thôi. Dù có xảy ra ngay trước mắt ... Nhưng mà nếu không vậy rồi làm sao ... có làm sao hơn là kêu rên khóc la than thở ... rồi đến lúc cũng tắt tiếng ... vì có ai làm gì được đâu để chặn, để ngừng những cuộc thăm sát đó. Cả đến ông Trời ông Chúa ông Phật hẳn nhiên là đã được nghe bao nhiêu tiếng van xin thảm thiết. Nhưng rồi đâu vào đó. Người chết cứ chết. Người sống cứ sống cho đến khi ... chết. Thảm kịch xảy ra đều đều tới đổi như chuyện xảy ra ở đâu đâu. Mọi xúc động rồi như cơn gió thoảng qua. Vả lại hơi sức đâu mà ghé vai gánh đỡ. Phàn ai nấy vác.

Vậy rồi, bỗng có lần thiên hạ giật mình đến thẳng thốt. Ủa có vậy sao. Bao nhiêu chết chóc thương tật ... xảy ra trước mắt hằng ngày mà làm như thấy nhiều quá, nghe nhiều quá rồi đâm ra ... lờn. Mãi tới khi có người làm thơ trẻ tuổi LINH PHƯƠNG đem thơ dựng lên những hình tượng quen mắt tới độ chai lòng đó. Bài thơ có tựa là ĐỂ TRẢ LỜI MỘT CÂU HỎI rồi thơ đó được đem phờ nhạc với tên gọi là Kỳ Vật Cho Em dấu cũng lùm xùm ba cái chuyện “ nhạc sĩ quên bản quyền thi sĩ “, rồi được đem ca hát ở phòng trà vũ trường, được thu đĩa sang băng rộn ràng ... thiên hạ mới đâm ra thốt tim. Sửng sốt. Chỗ thì ú ớ ghen ngào. Chỗ thì tìm cách cấm cản.

Cái hình ảnh người đi trận trở về trong chiếc hòm gỗ, trên chiếc băng-ca, bằng khúc chân bỏ lại chiến trường ... bỗng nhiên làm chấn động thiên hạ vì một chuyện đúng ra ai cũng biết, cũng thấy ... nhan nhản hằng ngày. Mà rồi quen mắt quen tai quá nên trở thành bình thường như hằng hằng chuyện bình thường khác. Đến lúc, người thi sĩ đó giáng cho hai mươi lăm câu thơ 7 chữ mới giật mình nghĩ lại. Tuyệt vời ở chỗ không phải là tuyên ngôn tuyên cáo. Tuyệt vời ở chỗ là thơ, thơ như một lời thủ thỉ của một người lính trẻ dành cho người yêu dấu của mình. Anh ta không la lối ôm sòm về tiếng nổ của bom đạn, không vẽ vời chuyện máu me be bét, không lý luận chuyện phải trái hơn thua. Anh ta nhả nha như một ông thư ký làm bản chiết tính chi thu, rõ ràng mà gọn băng liệt kê ra cái ở đằng sau những tiếng nổ, đằng sau những vết chém, đằng sau những vọng ngôn chính trị, những tuyên truyền ma mị ... Người lính trẻ đó vạch ra tương lai của mình bằng giọng điệu thản nhiên, không vui không buồn, không hy vọng không tuyệt vọng- (nghệ thuật xử dụng bằng-trắc tuyệt vời ở chỗ vần điệu không quá cao quá thấp, tạo nên giọng thơ ngang ngang, không thảm thiết mà cũng chẳng hùng hồn). Nhưng ... nhưng chính cái giọng điệu bình thản mà rạch ròi đó làm tăng cường độ của sự bi tráng. Anh ta dự trù chuyện tương lai bi thảm bằng kiểu nói từ tốn, dĩ nhiên là không hào hứng nhưng cũng không lê thê, không than thở mà cũng không oán hờn. Như sự thế như vậy là như vậy. Không thêm thắt. Cũng không lấp liếm. Nhưng có phải

chính vì sự trung tính của chữ nghĩa làm người đọc thơ lại nghe ra hết cái trầm thống của tiếng kêu cứu vô ngôn, thấy ra hết cái sự thật bi thảm ở đằng sau hình ảnh kiêu hùng mà người ta dựng lên cho người đi trận. Nhất tướng công thành vạn cốt khô. Cốt khô đã là may. Sống trở về mà lê lét thân tàn ma dại suốt đời có lẽ còn khổ hơn gấp bội. Đọc thơ mà nghe ra lời nhỏ nhẹ, nhỏ nhẹ mà rạch ròi, rạch ròi đến độ lạnh tanh. Lạnh tanh mà làm người đọc quặn lòng khi nghĩ tới số phận của hàng hàng lớp lớp tuổi trẻ Việt Nam bị xô vào lửa đạn. Đã mấy thế hệ tuổi trẻ Việt Nam bị dồn đuổi vào chỗ chết sống không một mây may tiếc rẻ Cái lứa tuổi lẻ ra còn mơ bướm mơ hoa, mà tương lai lẻ ra là thênh thạng con đường trước mặt, là hực hử dự phóng tương lai. Đàng này, rốt lại họ chỉ còn là những con chốt thí bị dồn vào chỗ kiệt cùng, không chết thì cũng rạc rày thân tàn ma dại. Chỉ bởi tham vọng cuồng điên của một lũ người bị quỷ ám.

Bốn mươi mấy năm rồi, đọc lại lòng vẫn kêu đau.

Caovị Khanh

ĐỂ TRẢ LỜI MỘT CÂU HỎI

Em hỏi anh bao giờ trở lại
Xin trả lời mai một anh về
Không bằng chiến trận Plei Me
Hay Đức Cơ – Đồng Xoài – Bình Giả
Anh trở về hàng cây nghiêng ngả
Anh trở về hòm gỗ cài hoa
Anh trở về bằng chiếc băng ca
Trên trục thẳng sơn màu tang trắng
Mai trở về chiều hoang trốn nắng
Poncho buồn liệm kín hồn anh
Mai trở về bờ tóc em xanh
Vội vã chít khăn xô vĩnh biệt
Mai anh về em sâu thê thiết
Kỷ vật đây viên đạn màu đồng
Cho em làm kỷ niệm sang sông
Đời con gái một lần dang dở
Mai anh về trên đôi nạng gỗ
Bại tướng về làm gã cụt chân
Em ngại ngừng dạo phố mùa xuân
Bên người yêu tật nguyên chai đá
Thì thôi hãy nhìn nhau xa lạ
Em nhìn anh – ánh mắt chưa quen
Anh nhìn em – anh sẽ cố quên
Tình nghĩa cũ một lần trần trối.

LINH PHƯƠNG

